

tiad wid all slags tjenstgöring, hwarwid jag nästan alltid, då det kunnat passa, varit närvarande, och derjemte tagit till mig alla hans concepter af här hållne predikningar och offentliga skriftetal.

Och då nu Nyman tillika wid pass ett år och två månader bott uri mitt hus i Werid Domprostegård, och derunder dagligen varit wid mitt bord, har jag haft godt tillfälle att tillräckeligen lära känna honom för att kunna bedömma hans här wisade förhållande så wäl i Lära som Leswerne — och får nu, då fråga är om att meddela honom ett Con- fessoriskt betyg, för min del och på mitt samwete in- tryga, att jag i begge nämnde affeenden funnit ho- nom oförwiltig.

Nyman är en man i sina bästa år. Har ett mycket listigt och lättroddt temperament. Eger nå- gurlunda försvarliga grundkunskaper: är en flitig Bibel-läsare och en stor älskare af wåre äldre Ho- mileters arbeten.

En sällsynt förmåga är honom förunnad, att uti sina offentliga tal göra sig begriplig, äfwen för den mindre odlade delen af sine åhörare, utan att derwid misshaga den mera lystade, så wida denne önskar att höra Guds ord i sin renhet, utan inblandning af onyttig grannlåt, och ej fordrar uti predikningar för en menighet en sträng systematisk hållning.

Nymans predikningar lysa i det hela derhån, att wäcka syndaren utur syndadwalan och göra ho- nom uppmarksam på Guds kallande röst, så att han deraf bewekt och ledd, må genom ånger, bättring och tro återfå till den Guden han under sina willor öfvergifwit hade. Och wid allt detta har jag aldrig hört honom afwika från Guds ord eller wår antiagna läroform.

I affeende på hans här förda lesnad, är han lika oförwiltig. Han älskar sanning och frid. Är undergifwen all menstlig ordning för Herrans skull, och wet gifwa den ära, som ära bör. Älskar ordning och snugghet. Medlidande och hjälpsam mot ickelidande och fattige utöfwer sina ringa tillgångar. Är gerna med uti glada sällskapskretsar, allenast de icke äro slojande, och deltagar i nöjen, men med urwal.

Min innerliga önskan är, att denne beskedlige Arestman måtte snart blifwa stald på en sådan plats, der han, under wärdige och wälsinnade förmåns till- syn och ledning, må sinna utrymme för sitt brinnan- de nit att återföra wissefarande in på rätta wägen.

M. Lamer.

Med detta Hr ordförändens yttrande förenade sig samtelige Herrar Consiistoriales, och beslutades att beskamma skulle såsom Consiistorii betyg genom pro- tocolles utdrag Adjuncten Nyman meddelas.

Ut Supra

(L. S.)

Ex protocollo.

A. G. Ahlstrand.

Då pred. Nyman desutom under sin egen st- man Biskop Tegners wilstande i hufwudstaden har predikade, lärer noggsamt inses rätta förhållandet; äf- wensom alla de uppenbara eller hemliga besyffnin- gar mot de af Stockholms prestler, som tillät Ny- man att här predika, alldeles förswinna.

Öfversigt af Stockholmska Tidnings Li- teraturen.

(Slut fr. No 100).

Argus den Tredje.

Några ord öfwer characteren och de icke billiga följ- derna af wisa nyare Swenska producter i Konst och Litteratur. — Några ytterligare upplysningar af reflexioner angående pastill-fabrikten. — Några ord öf- vrörande export rörelsen på Tyssland, med ett wif- slags Swenska Litterära produkter. — Swad wa- den egentliga orsaken och ändamålet med Tryckfri- hetens infränkning 1812? — Några ord i anled- ning af Hr Palmblads skrift för några dagar se- dan i Journalen. — Några ord i anledning af Stockholms Postens anfall emot Theater-Styrelsen. — Strödda tankar, grundade på observationer, öf- wer betydelsen af orden: Liberal, liberalitet och libe- ralisin, såsom beteckningar för politiska meningar och sträfswanden i Rittonde århundradet. — Om tid- nings korruption. — Om Swea och Universitet- Litteraturen. — Postscriptum till Kometen. — Post- scriptum, No 2, till Kometen.

Kometen.

Uppsatser och Afhandlingar.

Till Allmänheten. 1. Om Handels-Frihet. 2. Nå- got om de i Stockholms Posten införda Reflexioner öfwer Stats Calendern för innewarande år. 3. Om Näringsfriheten. 4. Ännu några reflexioner med hän- sigt till afhandlingen i Swea 8:de häfte, om "Wårt Fö- derneslands Lagstiftning, i anledning af Nya Lagför- get." — Till Tidningskriften Swea, i anledning af artik- eln öfwer: Tankar om människans Frihet. 5. Om af Em. Swedenborg. — Till Recensenten af

Noahs Ark, i Stockholms Posten. — Bref till Julia I, II. — Strödda Reflexioner, med anledning af den tillförordnade Committén till Revision af Rikets Lärverk. — Om Aristocratie i Sverige. — Swenska Product-Placatet. — Betraktelser öfwer den så kallade Nya Skolan. — Något ytterligare i afseende på Administrationen af Rikets Styrelse verk och om Embetsmänna Controller. — Hvad har då Argus gjort för ondt? — I anledning af Revisörernas Berättelse angående Banco-Verket. — Kort öfversigt af Nyssa litteraturen för året 1824, samt bbrjan af år 1825. — Förklaring. (Emot tidningen Argus III.) — Småbelse, Satir och Comik. — Om Rikens Ständers Bank. — Reflexioner, föranledda af en i Stockholms Posten, den 3 och 7 April förekommande artikel, kallad: Dramatik. — Om Anonymiteten. — Pappersmyntets inslytande på Wapruproductionen. — Johan Heinrich Woz. (Biographie). — Något om denna Tidens allmänt rådande Länkesätt. — Den nya Tulltaxan, af den 16 Mars 1826. — Reflexioner i anledning af Handlingarne hörande till Actionen mot Baron Görz. — Om försägnen och till nästa Riksdag hwilande Grundlagsförändringar; I, II. — Tanfar, i anledning af det Fransyska lagförslaget, om förstfödsörätten. — Hvad kan rimligen menas med benämningen Historisk Skola? — Swar på Recensionen öfwer en i Tidsskriften Swea införd wederslaggning af Frih. E. H. Anckarswärds: Försök att winna upplysningar uti den bekanta Skeppshandeln, m. m. — Ideer till en tjenligare method att beräkna arfwoden, wid jordrefningar och ägodelningar, m. m. — I anledning af Academiens för de fria konsterna sednaste Exposition. — Duplik till Friherre Anckarswärds Wederläggare i Swea; med anledning af hans i Kometen N:o 47 och 49 införda Swar. — Underrättelser om den wid slutet af förlidet år i i Upland upptäckta sammansvärjningen. — Ytterligare anmärkningar, rörande Försfödsörätten. — Berättelse såld till Kejsar Nicolai, jemte dom öfwer deltagarne uti sednaste sammansvärjning i Upland. — Några ord om Universitetets Reformen. — Ytterligare några ord, i anledning af Committén till granskning af rikets Lärverk. — Om Imitation. — Om Gymnastik. — Om Högsta Domstolen, och om Juridisk Wärdning. — Om Uppfostran och Undervisning. — Om Religions entusiasmen och dess Werkingar. — Priset i Skogshushållningen. — I

anledning af en artikel i tidsskriften Swea, N:o III, p. 45, rörande Predikan om ytter Domen. — Strödda Anmärkningar, öfwer den förkunnade nya Språkundervisnings methoden. — Om den närwarande tidens Wetenskaplighet. — Reflexioner i anledning af Löfings Hårads-Rätts utslag, af den 28 Julii 1826, angående Kyrkoherden E. M. Hederström. — Jens Immanuel Baggesen. (Biographie). — Den Argusska Ärligheten. — Om Pilgrimsfärder från Sverige. — Med Anledning af Argi Postscriptum N:o 2 till Kometen.

Recenserade Arbeten.

Trettondagsafton, eller Hvad wi Will. Af Shakspeare. — Anteckningar öfwer Egyptens handel och dess näringsars tillstånd, m. m. Af G. E. Lundstedt. — Ecclesiastik tidsskrift. Utgifwen af Rogberg och Winbom. Häft. 1. — Swea. Häft. 8, 9, 10. — Dikter af K. A. Nicander. Häft. 2. — Grunddragen af Philosophiens Historia; af L. Hammarström. Afdeln. II, III, 1. — Riksdags-Historien; af Fr. Boye. Fortsättning från 1672 till 1734. — Religions-Lal wid åttilliga tillfällen; af J. D. Wallin. Del. 1. — Predikningar, af J. J. Hedén. Del. 2. — Resor i Europa och Österländerna; af J. Berggren. Del. 1. — Männskensgwäckarne; af Afar Lindeblad. — Försök till Lärobot i Gamla Historien, för Lärdoms-Skolor; af J. Ekelund. — Swenska Riksdagarne emellan åren 1719 och 1772; Del. 1. Bihang till Riksdagen 1719, af J. P. Cederschiöld. — Antonius och Cleopatra. Af Shakspeare. — Notices sur la litterature et les beaux arts de Svède, par M. d'Ehrenström. — Markos Bogaris, eller den Seltidiska Ernen. En Grekisk Sång; af K. A. Nicander. — Lärobot uti Målnestkonsten, lämpad efter werelundervisningsmethod; af E. D. Fineman. — Berättelse, utplåst uti Kongl. Landtbruks-Academiens offentliga sammankomst den 28 Januari 1826. — Floris och Bianca Fiore. Saga på Vers. — Othello. Af Shakspeare. — Jag skall alldrig luga. Romisk Roman. — Skaldesförsök; af A. Graffström. Häft. 1. — Swenska Academiens Handlingar ifrån 1796. Del. 10. — Kort öfversigt af Chemiens Historia ifrån de äldsta tider. Lal af E. D. Höson. — Utkast till Betraktelser öfwer wisa styden af Catechesen, författade af H. Schartau. — Kongl. Witterhets Historie och Antiquitetens Academiens Handlingar. Del. 12. — A-

farne, Ring. Afdeln. 3. — Tal wid J. D.
Begravnin den 9 Augusti 1826; af Bi-
kop Wallin. — Molnen. Lustspel af Aristophanes.
— Manfred. Af Lord Byron. — Högrens Samla-
de Skrifter. Del. 3. — Walda Skrifter af Jacob
Frese. — Årsberättelse om Wetenskapernas framsteg,
afgifne af Kongl. Wetenskaps Academiens Embets-
män den 31 Mars 1826.

Aurora

A f u s t i k.

Månförmedlelsen.

Kära måne håll, nej håll!
Slåt ej ljuset i din lykta,
Öbr ej svart din hvita boll,
Låt ej silfverstrimman flykta!
På momenten skall jag ut
Att min tåcka Etoris råka;
Måne, hvarför skall du bråka
Med din linslump hvar minut?

Ingen Stockholms lykta ger
Någon riktning för min rosa,
Endast natt jag för mig ser;
Stäckars liten coeli Rosa
Uti samma gval hon är,
Öär och trefwar nu och samlat,
Tills uppå en stoft hon ramlat,
Och det flux på hufwudt bär.

So förutan månen's sten
Kan sig någon kärlek tänka?
Natten blir då kall och klen,
Och en sorgbedokad enka.
Kära måne war då blid,
Upplys mörkrets regioner! —
Dock, ej mina klagotoner
Will du nånsin kännas wid.

Har jag ej besungit dig
I Kalendrar och Kometer?
Skyddat dig på nattens sig
Våd' för otact och förtreter?
Prisat, ja för hvarje man,
Desa horn du bär i pannan,

Stora att ej någon annan
Mer än L. den bästa kan?

Men så säg då orsaken,
Hvarför så mörk du blifwit?
Tyft, jo tyft, jag anar den:
Edet dig en fru har gifwit,
Hvarpå stöndhet allt har hwåst,
Som är rätta himtaluft,
Hon är herre uti huset,
Du blott förklä åt din håst!

Friskt om bagen i den blå
Himtasalen hon sig swänger,
Men när natten kommer på
Hornena hon på dig hänger.
Stäckars måne! tänk om nu
Samma lott i gwall mig händer,
Och förån din glans du tänder
Jag får horn precis som du!

Måne! ej min stöna mer
Att ditt skimmer jag skall säta,
Den som ej likt ugglan ser
Må ej nattens stöte wälfa.
Nej, i röda strålar's swall
I de grönbetäckta lundar,
Der med wällust bagen blundar
Jag min flicka söka skall.

Men min kärlek är och klar,
Som den sol på fästet skrider,
Midt på da'n min tyf jag tar,
Timmån spyndar, natten lider.
Hej! der ser jag ljusets flot,
Aurora mot mig winkar,
Förn två gångor ögat blinkar
Är jag wid min stönas fot.

Ha! nå äntligen fast för sent
Erdswar månen opp för bergen,
Flåt och stum och fyrabent,
Wlet som subdrifwan till färger.
Stäckars man hans hufwudbry
Skrynktor uti pannan söder,
Hur lekamen han än giber
Snart till nedan går hans ny!

Stockholm,
Trykt hos C. F. Wennström.

R o m e t e n.

N:o 103.

Onsdagen den 27 December 1826.

Om Compromisser,

och isynnerhet om den mellan Kronan och
Handelshuset Michaelson och Benedichs.

Äro i någon sak å båda sidor — heter det i Rätteg. B. 24 Cap. 2 §. — så widlyftiga räkningar, att deras beskaffenhet ej kan af Rätten uteläsa," då må dessa frågor "först af goda män utredas och det ostridiga från thet stridiga skiljas." Men — heter det i Uts. B. 4 Cap. 15 §. — "hafwer man å båda sidor sktit thet, som twist är om, under goda män och utfäst sig att ndbias å thetas slut," så har man också samföridigt att derefter råta sig.

Häraf är klart, att compromissariers utwållande är en ganfka legal utwäg, hwilken begagnas så wäl af den domstol, dit ett mål redan är draget, som och af parterna sjelfwa, i frågor neml. om mitt och ditt, innan twisten blifwit lagd under offentlig domares pröfning; för att få saken i goda afgjord, och att förforta eller förefomma rättegång. En compromissorial rätt är således i sjelfwa werket intet annat än en förliknings-domstol, hwilken i denna egenfkap har det uppdrag allmänna lagen åligger domarena sjelfwa, och rättskänslan hwarie medborgare att på allt sätt söka befordra. Larmet deröfwer att twenne parter i mål rbrande gods och penningar, eller i ersättnings frågor, hänfjuta sin twist till en sådan förliknings-domstols wänliga afgörande, rbrer således uppenbart att man icke rätt wet hwad man wil, och att man har öwederfägligen orätt. Ty wifwerligen kan ingen ting vara mera sifest, än att wilka sätta i fråga andra medborgares allmänt erkända rättighet, om förtandet af sina egna angelägenheter.

Att den dom en compromissorial-rätt faller skall noggrannt efterleswas, följter af des egen natur, då den gifwes för att förefomma rättegång inför domstol, och detta ändamål icke kan uppnås, utan att förutsätta nämnde efterlesnad såsom nödwändigt wilfor; hwarföre och lagen bestämmer att en sådan dom executivt kan bringas i verkställighet. Det är alltså gifwet att dylika domar måste kunna göras offentligen bekanta, då de i det offentliga skola hafwa följder; deremot hwad de gode männens uttranden och öfwerläggningar före domslutet angår, så torde de icke kunna bekantgöras, då dessa, såsom domare, wäl icke annorlunda kunna betraktas än såsom Jurymän; och så länge sådana compromisser hafwa behandlat endast privata personers twister, har åfwen dessa öfwerläggningars offentlighet icke blifwit satt i fråga, då de för tredje man egentligen ej kunde vara af interesse.

Helt annorlunda blef förhållandet då, som i ersättnings frågan mellan Kongl. Maj:te och Kronan å ena samt handelshuset Michaelson och Benedichs å andra sidan, målet war af den wigt och beskaffenhet, att det måste ådraga sig hwarie medborgares lifliga uppmärksamhet, hells då nationen har rätt att af sina medlemmar fordra redogbrelse för grunderna till sådana af dem widtagna beslut, som på des bästa och fördel i någon mån inverka. Här kunde man således icke åndbias med blotta domslutets offentlighet, hwilken alldrig borde sättas i fråga, utan här måste alla stäl för detsamma widtagande, likaledes kunna göras allmänt bekanta, om folket skulle vara tillfredsställdt. Då — enligt hwad Argus III för någon tid sedan förmutat — i en sådan händelse edfäst förtegenhet af compromissarierne

